

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ "การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 8" ประจำปี 2567

วันศุกร์ที่ 24 พฤษภาคม 2567 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ :ตามแม่และพ่อชาวชนบทวิถีชีวิต อัมรินทร์ จันทะเทศราชบุรี.....

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		/		ปรับตาม 5/1/2567
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		/		ปรับตามฉบับใหม่
3. บทนำ	/			
4. วัตถุประสงค์การวิจัย		/		แจ้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)				
6. วิธีดำเนินการวิจัย	/			
7. ผลการวิจัย		/		- จัดรูปแบบบทความตามงานประชุมวิชาการ - เสร็จแล้วให้คำที่สอดคล้องกับหัวข้อ (อาทิเช่น)
8. สรุปผลการวิจัย	/			
9. อภิปรายผล		/		ปรับแก้ตาม 10/5/2567
10. ข้อเสนอแนะ	/			
11. เอกสารอ้างอิง		/		ปรับตาม APA 7
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	/			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 8” ประจำปี 2567

วันศุกร์ที่ 24 พฤษภาคม 2567 (ผ่านระบบออนไลน์)

[illegible]

1. ชื่อบทความ :

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย		✓		ตรงกับหัวข้อ/มีประโยชน์
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		✓		มีสาระ/ภาษาชัดเจน
3. บทนำ		✓		มีที่มา/วัตถุประสงค์/ขอบเขต/ประโยชน์/ความสำคัญ
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	✓			
6. วิธีดำเนินการวิจัย	✓			
7. ผลการวิจัย	✓			
8. สรุปผลการวิจัย		✓		สรุปชัดเจน/สอดคล้อง
9. อภิปรายผล				
10. ข้อเสนอแนะ		✓		มีข้อเสนอแนะ/ข้อเสนอแนะ
11. เอกสารอ้างอิง		✓		มีเอกสาร/มีเอกสาร
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	✓			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☐ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☒ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

ความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

งานอดิเรก
บทคัดย่อ → *เป็น วิจัยเชิงคุณภาพ ...*
~~งานวิจัย~~ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช และแนวทางการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เก็บข้อมูลกับนักแสดงลิเกโคราชที่มีประสบการณ์การแสดงไม่น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 6 คน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interviews) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ นำข้อมูลลงรหัส (Code) จากนั้นเชื่อมโยงข้อมูลเพื่ออธิบายและพรรณนา

คือแหล่งข้อมูล
ผลการศึกษาพบว่า อาชีพลิเกโคราชเป็นอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างจากลิเกโดยทั่วไป ทั้งด้านเวลาการแสดง ลักษณะการเอื้อน ท่วงท่าเนื้อเพลงโคราช สำเสียงการร้อง ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพลิเกโคราชส่วนใหญ่เข้าสู่การประกอบอาชีพลิเก เนื่องจากการสืบทอดผ่านวงศ์ตระกูล โดยมีวิธีการสืบทอด ได้แก่ การปลูกฝังด้านการแสดงตั้งแต่เด็ก ดำเนินการปลูกฝังด้วย 2 วิธีการ ได้แก่ การฝึกฝนผ่านการสังเกตและจดจำ และการให้โอกาสทดลองแสดงจริงบนเวทีการแสดง สำหรับข้อค้นพบด้านความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการที่ดีของคณะลิเก 2) การบริหารจัดการที่ดีของตัวบุคคล และ 3) การพัฒนาทักษะการแสดง นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพ 2 แนวทางสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการสมาคมลิเกโคราช และ 2) การสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพลิเกที่มาจากภาครัฐ ผ่านการจัดทำโครงการระยะ 3 – 5 ปี ซึ่ง 3 ปีแรก เป็นการฝึกฝน และ 2 ปีหลัง เป็นการสร้างความเชี่ยวชาญ เพื่อประกอบอาชีพลิเกโคราช

ผลกระทบด้านสังคม

คำสำคัญ: ความมั่นคงของอาชีพ, ลิเกโคราช, อาชีพลิเก

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

CAREER SECURITY OF LI-KAY KORAT, MUEANG DISTRICT,
NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ABSTRACT

This qualitative research aimed to investigate the career security and career security development of “Li-kay Korat”. Key informants were 6 actors with at least 10 years of acting experience from li-kay band in Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. Group interview was conducted using semi-structured interviews. Data analysis including of data coding and data linkage were performed. Afterwards, results interpretation and additional description were conducted.

It was found that Li-kay Korat is a career with specific characteristics and differs from general Li-kay, the musical folk drama, including performing duration, wordless vocal, additional Korat lyrics melody as well as singing accent. Most of actors entered this career due to inheritance of family lineage through inculcating acting skills since childhood. Two important types of inculcating were used, training through observation and memorization and giving the opportunity to try real performances on the stage.

Regarding the career security, three main factors were revealed including 1) li-kay band management, 2) individuals life management, and 3) performing skills development. Moreover, two important approaches of career security development expressed by key informants were found including 1) unity and competency development of li-kay Korat association management and 2) government supporting and promoting of Li-kay Korat career through long term project during 3 - 5 years. The first 3 years will be performing skills training and the last 2 years will be expertise building prior to pursue a career of Li-kay Korat.

Keywords: career security, Li-kay Korat, career Li-kay

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

บทนำ

การทำงานเป็นส่วนสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยใช้ยังชีพ เป็นสิ่งกำหนดสถานภาพทางสังคม และสิ่งกำหนดแบบแผนและคุณค่าในความเป็นมนุษย์ (ศศิธร มະภูติ, 2560) อาชีพของมนุษย์มีหลากหลายประเภท ได้แก่ อาชีพอิสระ อาชีพรับจ้าง อาชีพงานฝีมือ และอาชีพรับราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงรัฐวิสาหกิจ ซึ่งอาชีพทุกประเภทมีความสำคัญต่อการยังชีพและคุณภาพชีวิตของผู้ประกอบอาชีพนั้นๆ อาชีพที่จัดอยู่ในประเภทอาชีพอิสระ อาชีพรับจ้าง อาชีพงานฝีมือ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ต้องใช้การฝึกฝน การสะสม จากทุนภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม อย่างไรก็ตามอาชีพเหล่านี้ในปัจจุบันยังไม่ได้ได้รับการยอมรับ และการส่งเสริมอย่างเป็นระบบจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

ศิลปะ เป็นในอาชีพที่พัฒนามาจากทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งมีความละเอียดอ่อนเชิงศาสตร์และศิลป์และลักษณะเฉพาะแตกต่างกันตามพื้นที่ ดังนั้นจึงสัมพันธ์กับวิถีชุมชนซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ด้านการพูด การขับร้อง การรำ การแสดงกิริยาต่างๆ โดยใช้วงปีพาทย์ในการดำเนินเรื่อง อย่างไรก็ตามอาชีพเหล่านี้ในปัจจุบันยังประสบปัญหาเรื่องความมั่นคงในอาชีพ ทางด้านมิติด้านรายได้ มิติด้านการยอมรับทางสังคม และมิติด้านการจัดการบริหารคณะ แม้ว่าศิลปะจะได้รับการยอมรับจากสังคมด้านการเป็นศิลปะการแสดง แต่การปรับตัวก็ยังไม่เพียงพอต่อเนื่องในอาชีพศิลปะ ทั้งด้านรูปแบบด้านการแต่งกาย ด้านการร้องด้านดนตรี ซึ่งศิลปะเป็นการแสดงที่ถือว่าเป็นผลผลิตของประชาชนนิยมหรือการตลาดสมัยใหม่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของศิลปะ กระบวนการสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้านความบันเทิงและรสนิยมในการพักผ่อนหย่อนใจ มักจัดแสดงในงานประจำปี อุปสมบท งานศพ งานแก้บนและงานขึ้นบ้านใหม่ แต่ยังคงประสบปัญหาความมั่นคงในอาชีพศิลปะ (วรรณวิภา วงวาน และอนุกุล โรจนสุขสมบูรณ์, 2563)

ลิเกโคราช เป็นหนึ่งการแสดงที่มีคุณค่าในจังหวัดนครราชสีมา ลิเกโคราชมีการแสดงลิเกเป็นอาชีพหลัก และมีคำเรียกเฉพาะว่า “ลิเกโคราช” ลิเกโคราชยังมีการรวมกลุ่มในชุมชนต่างๆ เรียกว่า ชุมชนตรอกลิเก โดยมีลิเกจำนวนมากอาศัยอยู่ที่ชุมชนนั้น มีการสืบทอดการแสดงตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษจนถึงรุ่นปัจจุบัน แต่ปัญหาคือลิเกโคราชได้ประสบปัญหานี้ไม่ได้มีเพียงเรื่องของความนิยมที่ลดน้อยลงตามความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยเท่านั้น แต่ยังต้องปรับตัวในหลายมิติ เพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงในทุกมิติ (คมชัดลึก, 2563) ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านรายได้ มิติด้านการยอมรับ ที่สามารถทำให้เกิดความก้าวหน้าในงาน (รัฐพงศ์ นานนิตธาดา, 2565) รวมถึงการพัฒนาทักษะต่างๆ ของคณะลิเกและนักแสดงลิเกโคราช เช่น การปรับตัวด้านการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ อาทิ การโหมโรง ออกแขกให้มีความคึกคัก น่าติดตามชม การพัฒนาเนื้อร้องให้ทันสมัยด้วยการเชื่อมโยงนิทานปรัมปรา นิทานพื้นบ้าน และเหตุการณ์ปัจจุบันเข้าด้วยกันให้น่าสนใจ พัฒนาทำนองประยุกต์ให้สละสลวย ลงตัว พัฒนาการแต่งกายให้สวยงาม ทันสมัย ดูเด่น สะดุดตา น่าสนใจ และพัฒนานักแสดงด้วยการฝึกซ้อมทำนอง เนื้อร้องให้คล้องไม่ติดขัด ไม่หลงลืมกลอนร้อง กลอนรำ ควบคู่ไปกับการด้นกลอนสดให้ฉับไวด้วยไวพริบปฏิภาณ (นุสรา ทองคลองไทร และ เดชา ศิริภาณ, 2560)

นอกจากนี้แล้วยังมีปัญหาใหญ่กว่า นั่นคือการถูกไล่รื้อที่ดินริมทางรถไฟที่ได้ตั้งถิ่นฐานอยู่มานานกว่า 60 ปี เพราะเส้นทางรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ - นครราชสีมา - หอนกย ระยะทางกว่า 617 กม. มีความสำคัญกว่าชีวิตของชาวบ้านที่ไม่มีอำนาจต่อรอง และไม่อยู่ในฐานะผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย (ไทยพีบีเอส, 2566) ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาความมั่นคงในอาชีพของลิเกโคราช และแนวทางการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพลิเก

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

โคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมความมั่นคงของอาชีพเกษตรกร เพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาไปส่งเสริมการจัดสวัสดิการความมั่นคงในอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความมั่นคงของอาชีพเกษตรกรโคราช และแนวทางการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพเกษตรกร อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยคุณภาพเรื่องการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพเกษตรกรโคราช ได้ออกแบบขั้นตอน วิธีการ และเครื่องมือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรกลุ่ม

งานวิจัยนี้เลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่สามารถให้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักแสดงเกษตรกรโคราชที่มีประสบการณ์การแสดงละครไม่น้อยกว่า 10 ปี จาก 6 คณะ ประกอบด้วย คณะพงษ์เพชร เบญจพร คณะรุ่งชัย วิทยุณ คณะชินทร์ เบญจรงค์ คณะเพชรศิลา ฟ้าประทาน คณะวรต้อ สิมานคร และคณะเพลินพิศ เบญจพรทั้งสิ้น 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interviews) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และขอบเขตการศึกษา โดยเป็นข้อคำถามยืดหยุ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลในรายละเอียดจากผู้ให้ข้อมูลหลัก มีอุปกรณ์ช่วยบันทึกข้อมูล ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก ปากกา กล้องโทรศัพท์ และตัวผู้วิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยจัดสนทนากลุ่มในรูปแบบของการพูดคุยอย่างเป็นธรรมชาติเป็นกันเองโดยผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถให้ข้อมูลได้อย่างอิสระ แต่ยังคงอยู่ภายใต้ขอบเขตของประเด็นจากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน โดยถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง นำข้อมูลที่ได้นำมาเรียบเรียง สำหรับข้อมูลในส่วนของการจดบันทึก การจดจำจากนักวิจัย และผู้ช่วยวิจัยมาเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลเกิดความสมบูรณ์ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มตามประเด็นหลักและประเด็นรอง แล้วจึงทำการลงรหัสข้อมูล (Code) โดย

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

ประเด็นหลักและประเด็นรองจะมีการเชื่อมโยงเพื่อนำเสนอข้อมูลแบบการอธิบายความสัมพันธ์และเปรียบเทียบระหว่างประเด็นหลักกับประเด็นรอง และใช้การพรรณนาเพื่อขยายความให้มีความชัดเจนตามประเด็นที่กำหนด

ผลการวิจัย

อาชีพลิเกโคราชเป็นอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างจากลิเกโดยทั่วไป ทั้งด้านเวลาการแสดงเริ่มแสดง 10.30 - 06.00 น. หรือตามที่กำหนดขึ้น รวมถึงการเอื้อนของนักแสดงชายที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ แตกต่างจากนักแสดงลิเกภาคกลาง ในแต่ละท้องเรื่องของลิเกโคราชจะมีการนำทำนองเพลงโคราชมาร้องผสมผสานในการแสดงโดยมีคำร้องที่สอดคล้องกับท้องเรื่องที่ทำการแสดง และตัวตลกยังนิยมการใช้สำเนียงการพูดโคราชและศัพท์ท้องถิ่นของจังหวัดนครราชสีมา ร่วมด้วย ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพลิเกโคราชส่วนใหญ่เข้าสู่อุปกรณ์ประกอบอาชีพลิเก เนื่องจากการสืบทอดผ่านวงศ์ตระกูล ซึ่งมีวิธีการสืบทอด ได้แก่ การปลูกฝังด้านการแสดงตั้งแต่เด็ก ซึ่งจากการศึกษาพบว่า การปลูกฝังดังกล่าว ดำเนินการด้วย 2 วิธีการ ได้แก่ การฝึกฝนผ่านการดูและการสังเกต และการฝึกฝนด้วยการทดลองแสดงบนเวทีการแสดงจริง วิธีการสืบทอดจาก 2 วิธีการดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการอาชีพลิเกโคราชมีความผูกพันรักกับอาชีพ ซึ่งมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผูกพันอย่างเหนียวแน่นกับการแสดง สังเกตได้จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ จะพัฒนานานกับการแสดงทั้งในเรื่องความรู้ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับลิเกโคราช จนสามารถเข้าสู่อุปกรณ์ประกอบอาชีพลิเกโคราชและพัฒนาเป็นอาชีพหลัก นอกจากนี้ การศึกษาครั้งนี้ยังพบข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช และแนวทางการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีเพิ่มเติม ดังนี้

1. ความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่า ความมั่นคงของอาชีพของลิเกโคราช จากความคิดเห็นจากนักแสดงลิเกที่มีอายุการแสดง ระหว่าง 10 - 22 ปี มีมุมมองต่อความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราชในหลายมุมมองด้วยกัน ซึ่งมุมมองดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นปัจจัยอาชีพลิเกโคราชมีความมั่นคงได้จนถึงปัจจุบัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1. ความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราชที่เกิดจากการบริหารจัดการที่ดีของคณะลิเก โดยพบว่าการบริหารจัดการที่ดีของคณะลิเก มุ่งเน้นไปที่การสร้างสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย โดยมีรายรับต่อหนึ่งการแสดง ประมาณ 50,000 บาท อย่างไรก็ตาม อัตราการจ้างการแสดงดังกล่าวอาจจะมีปัจจัยอื่นที่เข้ามาทำให้มีการความผันผวนขึ้นหรือลง +/- 5,000 บาท อาทิ การจ้างในช่วงเทศกาล และระยะทางที่ต้องเดินทางไปแสดง สำหรับรายจ่ายต่อการรับงาน 1 งาน ประกอบด้วย ค่าตัวนักแสดง ค่าวงดนตรีพิพาทย์ เวที เครื่องเสียง พนักงานขนย้ายและพนักงานขับรถ คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 25,000 - 30,000 บาท ดังนั้นคณะลิเกจะมีรายรับสุทธิต่องานประมาณ 20,000 - 25,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40 - 50 อย่างไรก็ตาม ในบางกรณีคณะลิเกอาจมีค่าใช้จ่ายอื่นเพิ่มเติม เช่น ค่าบำรุงรักษาเครื่องเสียง ชุดการแสดง ค่าอาหาร และค่าดูแลทางสังคม ซึ่งจะมีผลทำให้รายรับสุทธิลดลง

นอกจากนี้คณะลิเกยังมีแนวทางแสวงหารายได้ในกรณีที่มีการจ้างงานลดลงในช่วงเข้าพรรษา โดยการปิดวิกิเลิเก โดยการปิดวิกิแต่ละครั้งเป็นการใช้ทุนของเจ้าของคณะ แสดงแบบไม่มีเจ้าภาพ มีการขอความใช้สถานที่ หรือขอเช่าสถานที่เพื่อทำการปิดวิกิเลิเก แต่จะได้รับรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการ

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

แสดง(เก้าอี้) ราคาคนละ 10 - 20 บาท ขึ้นอยู่กับการกำหนดของแต่ละคณะ และจำหน่ายพวงมาลัย ราคาพวงละ 20 บาท ซึ่งรายได้ทั้งหมดนี้ ~~จะ~~ ^{เป็น} ~~ผู้จัด~~ ^{ผู้จัด} ~~การ~~ ^{การ} ~~รักษาค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าสถานที่ และ~~ ^{มี} ~~ค่าตัว~~ ^{ค่าตัว} ~~นักแสดง~~ ^{นักแสดง} ~~ค่าพวงมาลัยตามราคาที่กำหนด~~ ^{กำหนด} ~~เจ้าของคณะตกลงกับทีมงาน~~ ^{ข้อจำกัดในการปิดวิกได้แก่} ~~ไม่~~ ^{ไม่} ~~ใกล้~~ ^{ใกล้} ~~ชุมชนเกินไป~~ ^{เพราะจะทำให้มีผลกระทบต่อชุมชน แต่ต้องไม่ใกล้ชุมชนจนเกินไป} ~~เนื่องจากจะทำให้ผู้ชม~~ ^{น้อย} ~~รวมถึงการปิดวิกแต่ละครั้งจะต้องปักหลักแสดงสถานที่เดิม~~ ^{อย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้คุ้มค่ากับการ} ~~ติดตั้งขนย้ายเวที ฉาก ไฟ ระบบเครื่องเสียง~~

- 1.2. ความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราชที่เกิดจากการบริหารจัดการที่ดีในระดับบุคคล สำหรับนักแสดงลิเกโคราช 1 คน มีรายได้แตกต่างกันตามบทบาท ดังต่อไปนี้ พระเอกมีค่าตัวการแสดงประมาณ 1,500 - 2,500 บาท นางเอกมีค่าตัวการแสดงประมาณ 1,500 - 2,000 บาท ตัวโกงฝ่ายชาย ตัวโกงฝ่ายหญิง และตลกมีค่าตัวการแสดงประมาณ 1,000 - 1,500 บาท และนักแสดงสมทบ แคนเซอร์ประมาณ 800 บาท สำหรับการจ้างงานต่อเดือนระดับรายบุคคลอยู่ระหว่าง 10 - 15 คีน มีรายจ่ายที่ใช้ในการแสดงแต่ละคีน เช่น ค่าน้ำมัน ค่าเครื่องสำอาง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถแจกแจงเป็นรายเดือนได้ ได้แก่ ค่าชุดการแสดง ค่าเครื่องประดับ เป็นต้น โดยรายจ่ายประจำวันและค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถแจกแจงได้ในรายเดือนมีความไม่แน่นอน ไม่สามารถระบุในรายละเอียดได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้แสดง อย่างไรก็ตามนักแสดงชายและนักแสดงหญิง ยังมีโอกาสได้รับรางวัลพิเศษจากผู้ชม ซึ่งมีความไม่แน่นอน สำหรับนักแสดงชายรางวัลพิเศษต่องานอยู่ระหว่าง 500 - 3,000 บาท ด้านนักแสดงหญิงรางวัลพิเศษต่องานระหว่าง 0 - 1,000 บาท จะเห็นได้ว่ารายรับรายจ่ายระหว่างรายบุคคล มีความเฉพาะในด้านลักษณะการใช้จ่าย ใช้ชีวิตเฉพาะบุคคล

อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการรายรับรายจ่ายระดับคณะและระดับบุคคล นอกจากนั้นผู้ให้ข้อมูลหลักยังให้ข้อมูลยืนยันว่า ลิเกโคราชมีสมดุลระหว่างรายรับรายจ่ายตลอดทั้งปี แม้ว่าในช่วงเข้าพรรษาจะมีการจ้างงาน เพียง 4 - 5 งานต่อเดือน โดยความมั่นคงดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิต และวินัยการใช้จ่ายของแต่ละบุคคลต้องอยู่ภายใต้การบริหารการจัดการที่ดี

- 1.3. ความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราชที่เกิดจากการพัฒนาทักษะด้านการแสดง การยึดอาชีพลิเกเป็นอาชีพหลักของลิเกโคราชนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการฝึกฝน มีประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนออกแสดงจริง โดยผลจากการสัมภาษณ์พบว่า นักแสดงลิเกโคราชเกิดในวงศ์ตระกูลลิเกที่ได้รับการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก รวมถึงยังมีการรับชม การจดจำ และฝึกฝน เริ่มจากการหัดแสดงอย่างน้อย 2 ปี เป็นต้น จากนั้นมีการเลื่อนตำแหน่งให้มีบทบาทมากขึ้น โดย ~~เวลา~~ ^{เวลา} ~~คราว~~ ^{คราว} ~~ว่า~~ ^{ว่า} ~~ใน~~ ^{ใน} ~~คณะ~~ ^{คณะ} ~~จะ~~ ^{จะ} ~~เห็น~~ ^{เห็น} ~~พ้อง~~ ^{พ้อง} ~~ต้อง~~ ^{ต้อง} ~~กัน~~ ^{กัน} ~~ว่า~~ ^{ว่า} ~~สามารถ~~ ^{สามารถ} ~~ออก~~ ^{ออก} ~~แสดง~~ ^{แสดง} ~~ได้~~ ^{ได้} ~~จริง~~ ^{จริง} ~~รับ~~ ^{รับ} ~~มือ~~ ^{มือ} ~~กับ~~ ^{กับ} ~~สถาน~~ ^{สถาน} ~~การ~~ ^{การ} ~~ณ~~ ^ณ ~~ด้าน~~ ^{ด้าน} ~~หน้า~~ ^{หน้า} ~~เวที~~ ^{เวที} ~~ได้~~ ^{ได้} ~~จาก~~ ^{จาก} ~~นั้น~~ ^{นั้น} ~~จึง~~ ^{จึง} ~~เป็น~~ ^{เป็น} ~~การ~~ ^{การ} ~~ยึด~~ ^{ยึด} ~~เป็น~~ ^{เป็น} ~~อาชีพ~~ ^{อาชีพ} ~~หลัก~~ ^{หลัก} ~~ของ~~ ^{ของ} ~~ลิเก~~ ^{ลิเก} ~~โคราช~~ ^{โคราช} ~~ผล~~ ^{ผล} ~~จาก~~ ^{จาก} ~~การ~~ ^{การ} ~~สัมภาษณ์~~ ^{สัมภาษณ์} ~~ยัง~~ ^{ยัง} ~~พบ~~ ^{พบ} ~~ว่า~~ ^{ว่า} ~~เมื่อ~~ ^{เมื่อ} ~~เป็น~~ ^{เป็น} ~~ลิเก~~ ^{ลิเก} ~~โคราช~~ ^{โคราช} ~~ที่~~ ^{ที่} ~~ยึด~~ ^{ยึด} ~~เป็น~~ ^{เป็น} ~~อาชีพ~~ ^{อาชีพ} ~~หลัก~~ ^{หลัก} ~~แล้ว~~ ^{แล้ว} ~~ยัง~~ ^{ยัง} ~~จำ~~ ^{จำ} ~~เป็น~~ ^{เป็น} ~~สิ่ง~~ ^{สิ่ง} ~~ที่~~ ^{ที่} ~~ต้อง~~ ^{ต้อง} ~~ฝึก~~ ^{ฝึก} ~~ฝน~~ ^{ฝน} ~~และ~~ ^{และ} ~~มี~~ ^{มี} ~~ประสบการณ์~~ ^{ประสบการณ์} ~~ต่อไป~~ ^{ต่อไป} ~~เพื่อ~~ ^{เพื่อ} ~~เป็น~~ ^{เป็น} ~~ที่~~ ^{ที่} ~~รับ~~ ^{รับ} ~~ที่~~ ^{ที่} ~~ยอม~~ ^{ยอม} ~~รับ~~ ^{รับ} ~~ต่อ~~ ^{ต่อ} ~~หน้า~~ ^{หน้า} ~~คณะ~~ ^{คณะ} ~~ลิเก~~ ^{ลิเก} ~~ผู้~~ ^{ผู้} ~~ว่า~~ ^{ว่า} ~~จ้าง~~ ^{จ้าง} ~~และ~~ ^{และ} ~~เพื่อน~~ ^{เพื่อน} ~~ร่วม~~ ^{ร่วม} ~~อาชีพ~~ ^{อาชีพ} ~~ลิเก~~ ^{ลิเก} ~~โดย~~ ^{โดย} ~~มุ่ง~~ ^{มุ่ง} ~~เน้น~~ ^{เน้น} ~~การ~~ ^{การ} ~~พัฒนา~~ ^{พัฒนา} ~~ทักษะ~~ ^{ทักษะ} ~~ด้าน~~ ^{ด้าน} ~~การ~~ ^{การ} ~~ร้อง~~ ^{ร้อง} ~~การ~~ ^{การ} ~~รำ~~ ^{รำ} ~~มุข~~ ^{มุข} ~~ตลก~~ ^{ตลก} ~~และ~~ ^{และ} ~~การ~~ ^{การ} ~~แสดง~~ ^{แสดง} ~~ตาม~~ ^{ตาม} ~~บทบาท~~ ^{บทบาท} ~~อย่าง~~ ^{อย่าง} ~~เหมาะสม~~ ^{เหมาะสม} ~~โดย~~ ^{โดย} ~~นักแสดง~~ ^{นักแสดง} ~~จะต้อง~~ ^{จะต้อง} ~~ฝึก~~ ^{ฝึก} ~~ฝน~~ ^{ฝน} ~~ทั้ง~~ ^{ทั้ง} ~~การ~~ ^{การ} ~~ใช้~~ ^{ใช้} ~~เพลง~~ ^{เพลง} ~~ที่~~ ^{ที่} ~~เหมาะ~~ ^{เหมาะ} ~~สม~~ ^{สม} ~~กับ~~ ^{กับ} ~~บทบาท~~ ^{บทบาท} ~~ที่~~ ^{ที่} ~~ได้รับ~~ ^{ได้รับ} ~~มีการ~~ ^{มีการ} ~~ด้น~~ ^{ด้น} ~~กลอน~~ ^{กลอน} ~~สด~~ ^{สด} ~~ตาม~~ ^{ตาม} ~~สถานการณ์~~ ^{สถานการณ์}

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

และมีการนำเหตุการณ์หรือมุขตลกที่ล้อกับสถานการณ์และเหตุการณ์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบันมาแสดง เพื่อให้เป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม หากได้รับบทบาทที่สำคัญจะทำให้มีโอกาสในการได้รับมอบหมายตำแหน่ง และยังมีผลต่อค่าตัวในการแสดง สำหรับการพัฒนารูปแบบบทบาทตลกนั้นจากการสัมภาษณ์พบว่า การก้าวเข้าสู่ บทบาทพระเอกและนางเอกตลก จำเป็นต้องฝึกฝนผ่านตัวตลก ตัวสมทบ อย่างน้อย 2 ปีขึ้นไป นอกจากนี้ ยังต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ในการพัฒนาตนเอง ได้แก่ การพัฒนาการแต่งหน้า ที่เน้นความสวยงาม นิยมใช้สี โทนชมพูและส้ม การพัฒนาการแต่งกาย ใช้ชุดการแสดงที่เหมาะสมกับบทที่ได้รับมอบหมาย เช่น ชุด เพชร ชุดชาวบ้าน ชุดผ้าถุง เป็นต้น

การพัฒนาทักษะเหล่านี้จำเป็นต้องใช้เวลา ไม่ใช่เพียงแค่พัฒนาเพื่ออาชีพตลกเพียงอย่างเดียว แต่ ~~การพัฒนาทักษะเหล่านี้ยังสามารถต่อยอดอาชีพเสริมต่างๆ ของตนเอง ได้แก่ การทำขวัญนาค การ ประกอบการแสดงเทศน์มหาชาติทรงเครื่อง รับจ้างร้องเพลง รวมถึงการค้าขายที่ได้นำชุดการแสดงลิเกมา สวมใส่เพื่อเป็นจุดเด่น ดึงดูดลูกค้า เป็นต้น~~

2. แนวทางการพัฒนาความมั่นคงของอาชีพลิเกโคราช อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การก่อตั้งสมาคมลิเกโคราชจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2553 โดยมีหน้าที่เสนอ หาข้อตกลงร่วมกันกับทุกภาคส่วน และรับ มอบหมายจากภาคส่วนต่างๆ และยังเป็นกระบอกเสียงให้กับพี่น้องลิเกโคราช หลังจากอดีตเคยมีชุมชนลิเกอยู่ที่ทางรถไฟสวาย เรียง ทำให้กลุ่มลิเกโคราชมีความสามัคคี แน่นแฟ้นทางกายภาพ โดยต่อมาได้มีการรื้อถอนบ้านเรือนทำให้ชุมชนลิเกโคราช ที่อาศัยอยู่บริเวณชุมทางรถไฟต้องแยกย้ายกันออกไป สมาคมลิเกโคราชจึงเป็นส่วนสำคัญให้การแสดงความสามัคคีของลิเก โคราช อีกทั้งยังมีการจัดหางานของสมาคมลิเกโคราชที่ได้รับมอบหมายจากภาครัฐ เช่น งานยาโม งานแสดงต่างๆ ที่ภาครัฐ มอบหมายให้ดำเนินการ และการช่วยเหลือค่าฌาปนกิจลิเกโคราชที่ถึงแก่กรรม ศพละ 3,000 บาท โดยไม่ต้องลงชื่อสมัคร สมาชิกหรือเสียค่าสมาชิก

จากข้อมูลที่ได้รับมาด้านแนวทางการพัฒนาความมั่นคงในอาชีพลิเกโคราช มีดังต่อไปนี้

2.1. การพัฒนากระบวนการสมาคมลิเกโคราช ลิเกโคราชต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากทุกคนใน สมาคมลิเกโคราช เพื่อที่จะร่วมกันกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาคมและต่อยอดให้กับศิลปินทุก ยุค ทุกวัย อาทิ เช่น การจัดมหกรรมลิเก ที่มีรูปแบบหรือลักษณะคล้ายมหกรรมดนตรี มีการแสดงของทุก คณะในจังหวัด และมีการเชิญลิเกโคราชที่มีชื่อเสียงเมื่อครั้งอดีตมาแสดงขายบัตรชมการแสดง เพื่อเป็นการ สร้างรายได้เข้าสมาคม และยังเป็นขวัญกำลังใจให้กับศิลปินรุ่นใหม่ยึดไว้เป็นต้นแบบ รวมถึงการจัดทุน เรียนดีให้กับลูกหลานลิเกโคราชที่มีผลการเรียนที่ดี อาจเป็นการมอบทุนจากสมาคมลิเกโคราช เพื่อเป็น การสนับสนุนการศึกษาให้กับลูกหลานลิเกโคราชต่อไป หรือมีการสนับสนุนให้ลูกหลานเรียนต่อใน การศึกษาทางเลือกในอนาคตต่อไป

2.2. ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐให้มีการสร้างโครงการถ่ายทอดการฝึกลิเกอาชีพโดยลิเกโคราช เพื่อสืบสาน วัฒนธรรมอันดี ใช้เวลา 3 - 5 ปี โดยปีที่ 1 เป็นสอนและฝึกการรำและการร้อง ปีที่ 2 จะมีการ ถ่ายทอดอารมณ์ด้านบ าทการแสดง ปีที่ 3 ฝึกความเหมาะสมของบทบาท ตัวละครที่ได้รับบท ว่า

การประชุมวิชาการระดับชาติ

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

เหมาะสมกับการแสดงในบทบาทอะไร และปีที่ 4 - 5 เป็นการออกแสดงบนเวทีแสดงเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพของลิเกโคราชต่อไป

ระยะเวลาการสร้างโครงการถ่ายทอดการฝึกليเกอาซีฟโดยليเกโคราช

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

ผลการศึกษาพบว่า อาชีพลีเกโคราชเป็นอาชีพที่มีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างจากลิเกโดยทั่วไป ทั้งด้านเวลาการแสดง เริ่มการแสดงเวลา 20.00 – 06.00 น. หรือเรียกได้อีกอย่างว่า เล่นสว่าง รวมถึงยังลักษณะการเอื้อน ที่เป็นอีกหนึ่งเสน่ห์การร้องของนักแสดงชายลิเกโคราช มีทำนองเพลงโคราช ปรับเนื้อเพลงให้เข้ากับบทบาทของท้องเรื่อง รวมถึงสำเนียงการร้อง การพูดที่ใช้สำเนียงโคราชและศัพท์ท้องถิ่น ซึ่งผู้ประกอบการอาชีพลีเกโคราชส่วนใหญ่เข้าสู่การประกอบอาชีพลีเกเนื่องจากการสืบทอดผ่านวงศ์ตระกูล โดยมีวิธีการสืบทอด ได้แก่ การปลูกฝังด้านการแสดงตั้งแต่เด็ก ดำเนินการปลูกฝังด้วย 2 วิธีการ ได้แก่ การฝึกฝนผ่านการสังเกตและจดจำ และการให้อาสาทดลองแสดงจริงบนเวทีการแสดง สำหรับข้อค้นพบด้านความมั่นคงในอาชีพของลิเกโคราช ประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการที่ดีของคณะลิเก โดยพบว่าการบริหารจัดการที่ดีของคณะลิเก มุ่งเน้นไปที่การสร้างสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย โดยมีรายรับต่อหนึ่งการแสดง ประมาณ 50,000 บาท มีปัจจัยอื่นๆที่เข้ามาทำให้มีการผกผันราคา + 5,000 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 25,000 – 30,000 บาท ดังนั้นคณะลิเกจะมีรายรับสุทธิต่องานประมาณ 20,000 – 25,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40 – 50 นอกจากนี้คณะลิเกยังมีแนวทางแสวงหารายได้ ในกรณีที่การจ้างงานลดลงในช่วงเข้าพรรษา โดยการปิดวิกลิเกโดยการปิดวิกแต่ละครั้งเป็นการใช้ทุนของเจ้าของคณะ แสดงแบบไม่มีเจ้าภาพ มีการขอใช้สถานที่ หรือขอเช่าสถานที่เพื่อทำการปิดวิกลิเก แต่จะได้รับรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดง(เก้าอี้) และจำหน่ายพวงมาลัย ข้อจำกัดในการปิดวิกแต่ละครั้งจะต้องปักหลักแสดงสถานที่เดิมอย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้คุ้มค่ากับการติดตั้งขนั้ยอุปกรณ์การแสดง 2) การบริหารจัดการที่ดีของตัวบุคคล พบว่าการมีรายได้

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

แตกต่างกันตามบทบาท แต่จะมีค่าตัวการแสดงประมาณ 1,000 – 2,500 บาท มีการจ้างงานต่อเดือนระดับรายบุคคลอยู่ระหว่าง 10 – 15 คีน มีรายจ่ายที่ใช้ในการแสดงแต่ละคีน และยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถแจกแจงเป็นรายเดือนได้ ยังมีโอกาสได้รับรางวัลพิเศษจากผู้ชม ซึ่งรางวัลพิเศษต้องงานอยู่ระหว่าง 0 – 3,000 บาท นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักยังให้ข้อมูลยืนยันว่า ลีกโคราชมีสมดุลระหว่างรายรับรายจ่ายตลอดทั้งปี แม้ว่าในช่วงเข้าพรรษาจะมีการจ้างงาน เพียง 4 – 5 งานต่อเดือน โดยความมั่นคงดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิต และวินัยการใช้จ่ายของแต่ละบุคคลต้องอยู่ภายใต้การบริหารการจัดการที่ดี 3) การพัฒนาทักษะการแสดง โดยลีกโคราชทั้งหมดจำเป็นต้องฝึกฝนและมีประสบการณ์เท่านั้น จึงจะได้รับการยอมรับ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทุกด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดง อาทิ การรำ การร้อง การด้นกลอนสด และการแต่งหน้า เป็นต้น หากได้รับบทบาทที่สำคัญจะทำให้มีโอกาสในการได้รับมอบหมายตำแหน่งและยังมีผลต่อค่าตัวในการแสดง นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาความมั่นคงในอาชีพ 2 แนวทางสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการสมาคมลีกโคราช ลีกโคราชต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากทุกคนในสมาคมลีกโคราช เพื่อที่จะร่วมกันกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาคมและต่อยอดให้กับศิลปินทุกยุค ทุกวัย และอยากให้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับลูกหลานลีกโคราชที่มีผลการเรียนที่ดี 2) การสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพลีกโคราชที่มาจากภาครัฐ ผ่านการจัดทำโครงการระยะ 3 – 5 ปี ซึ่ง 3 ปีแรก เป็นการฝึกฝน และ 2 ปีหลัง เป็นการสร้างความเชี่ยวชาญ เพื่อประกอบอาชีพลีกโคราช

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการอภิปรายเกี่ยวกับความมั่นคงในอาชีพลีกโคราช และแนวทางการพัฒนาความมั่นคงในอาชีพลีกโคราช มีรายละเอียด ดังนี้

ความมั่นคงของอาชีพของลีกโคราช ประกอบด้วย

1) การบริหารจัดการที่ดีของคณะลีก โดยพบว่าการบริหารจัดการที่ดีของคณะลีกมุ่งเน้นไปที่การสร้างสมดุลระหว่างรายรับและรายจ่าย โดยมีรายรับต่อหนึ่งการแสดง ประมาณ 50,000 บาท มีปัจจัยอื่นๆที่เข้ามาทำให้มีการผันผวนราคา +/- 5,000 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 25,000 – 30,000 บาท ดังนั้นคณะลีกจะมีรายรับสุทธิต้องงานประมาณ 20,000 – 25,000 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40 – 50 นอกจากนี้คณะลีกยังมีแนวทางแสวงหารายได้ในกรณีที่มีการจ้างงานลดลงในช่วงเข้าพรรษา โดยการปิดวิกลีกโดยการปิดวิกแต่ละครั้งเป็นการใช้ทุนของเจ้าของคณะ แสดงแบบไม่มีเจ้าภาพ มีการขอใช้สถานที่ หรือขอเช่าสถานที่เพื่อทำการปิดวิกลีก แต่จะได้รับรายได้จากการจำหน่ายบัตรเข้าชมการแสดง(เก้าอี้) และจำหน่ายพวงมาลัย ข้อจำกัดในการปิดวิกแต่ละครั้งจะต้องปักหลักแสดงสถานที่เดิมอย่างน้อย 7 วัน เพื่อให้คุ้มค่ากับการติดตั้งขนย้ายอุปกรณ์การแสดง

2) การบริหารจัดการที่ดีของตัวบุคคล พบว่าการมีรายได้แตกต่างกันตามบทบาท แต่จะมีค่าตัวการแสดงประมาณ 1,000 – 2,500 บาท มีการจ้างงานต่อเดือนระดับรายบุคคลอยู่ระหว่าง 10 – 15 คีน มีรายจ่ายที่ใช้ในการแสดงแต่ละคีน และยังมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถแจกแจงเป็นรายเดือนได้ ยังมีโอกาสได้รับรางวัลพิเศษจากผู้ชม ซึ่งรางวัลพิเศษต้องงานอยู่ระหว่าง 0 – 3,000 บาท นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักยังให้ข้อมูลยืนยันว่า ลีกโคราชมีสมดุลระหว่างรายรับรายจ่ายตลอดทั้งปี แม้ว่าในช่วงเข้าพรรษาจะมีการจ้างงาน เพียง 4 – 5 งานต่อเดือน โดยความมั่นคงดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ชีวิต และวินัยการใช้จ่ายของแต่ละบุคคลต้องอยู่ภายใต้การบริหารการจัดการที่ดี

สรุป
1. ไม่เพียงพอที่จะ
2. ไม่เพียงพอที่จะ
3. ไม่เพียงพอที่จะ
4. ไม่เพียงพอที่จะ
5. ไม่เพียงพอที่จะ
6. ไม่เพียงพอที่จะ
7. ไม่เพียงพอที่จะ
8. ไม่เพียงพอที่จะ
9. ไม่เพียงพอที่จะ
10. ไม่เพียงพอที่จะ

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

3) การพัฒนาทักษะการแสดง โดยลิเกโคราชทั้งหมดจำเป็นต้องฝึกฝนและมีประสบการณ์เท่านั้น จึงจะได้รับการยอมรับ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทุกด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับการแสดง อาทิ การรำ การร้อง การด้นกลอนสด และการแต่งหน้า เป็นต้น หากได้รับบทบาทที่สำคัญจะทำให้มีโอกาสในการได้รับมอบหมายตำแหน่งและยังมีผลต่อค่าตัวในการแสดง

นอกจากนี้ยังมีแนวทางการพัฒนาความมั่นคงในอาชีพ 2 แนวทางสำคัญ ได้แก่

1) การพัฒนากระบวนการสมาคมลิเกโคราช ลิเกโคราชต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจากทุกคนในสมาคมลิเกโคราช เพื่อที่จะร่วมกันกิจกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาคมและต่อยอดให้กับศิลปินทุกยุค ทุกวัย และอยากให้มีการสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับลูกหลานลิเกโคราชที่มีผลการเรียนที่ดี

2) การสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพลิเกที่มาจากภาครัฐ ผ่านการจัดทำโครงการระยะ 3 – 5 ปี ซึ่ง 3 ปีแรก เป็นการฝึกฝน และ 2 ปีหลัง เป็นการสร้างความเชี่ยวชาญ เพื่อประกอบอาชีพลิเกโคราช

ข้อเสนอแนะ

1. ~~ต้องการ~~ให้ภาครัฐจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้อาชีพลิเกโคราช เพื่อให้การแสดงลิเกโคราชยังดำเนินต่อไป อาจจะเป็นศูนย์การศึกษาในโรงเรียนที่มีครู อาจารย์ และลิเกโคราชเข้าไปมีส่วนร่วมในการฝึกสอน เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและปลูกฝังวัฒนธรรมอันดีสืบต่อไป

2. มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพจัดทำเกี่ยวกับการตัดเย็บชุด เย็บคริสตัล ทำเครื่องประดับต่างๆ เป็นต้น ที่ใช้เป็นอุปกรณ์ในการแสดง เพื่อเป็นการสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. มีการศึกษาในด้านการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย และการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของลิเก ในยุคที่สื่ออินเทอร์เน็ต และการแสดงอื่นๆ เข้ามามีบทบาทกับการว่างงานของทางคณะเจ้าภาพผู้จัดทำ

↓
อธิบายใหม่

การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประจำปี 2567

เอกสารอ้างอิง

คมชัดลึก. (11 มีนาคม 2553). ฟันถิ่น "Kollywood" ลิเกโคราช. <https://www.komchadluek.net/kom-lifestyle/51563>

ไทยพีบีเอส. (25 เมษายน 2566). ลิเกประสพสุข. <https://www.thaipbs.or.th/program/KlangMuang/episodes/94472>

นุสรา ทองคลองไทร และเดชา ศิริภาษณ์. (2560). การอนุรักษ์และการพัฒนาลิเกโคราช จังหวัดนครราชสีมา. วารสารชุมชนวิจัย, 11(3), 222-236. <http://sutlib2.sut.ac.th/nakhonchaiburin/nm176670.pdf>

รัฐพงศ์ นานิตธาดา. (2566). สภาพแวดล้อมการทำงานและความมั่นคงในการทำงานที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรหน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ. หลักสูตรธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิภา วรวาน และอนุกุล โรจน์สุขสมบูรณ์. (2565). บทบาทการแสดงลิเกของครูสุกัญญา รุ่งเรือง หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิรินทร์ มะภูดี. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานและความมั่นคงในอาชีพของนักฟุตบอลไทย. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.

7. 15 ตุลาคม 2567. นวรัตน์
พรไพฑูริย์ ภาณุรักษ์
9. 15 ตุลาคม 2567. นวรัตน์